
**COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE,
ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”
CATEDRA DE DISCIPLINE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE**

**CURRICULUMUL DISCIPLINAR
INIȚIERE ÎN EXPERTIZE JUDICIARE**

**SPECIALITATEA 42110 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA 341105 – GREFIER**

Autor(i):

_____

Recenzent(ți):

_____

Adresa Curriculumului în internet:

_____

APROBAT

Consiliul profesoral, proces-verbal nr. _____
din _____ 2021

Chișinău, 2021

STANDARD CURRICULAR

I. PRELIMINARII.....	3
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI.....	3
III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR.....	3
IV. COMPETENȚE.....	3
V. OBIECTIVELE GENERALE.....	4
VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONTURI.....	4
VII. LUCRU INDIVIDUAL.....	5
VIII. TEMATICA REFERATELOR.....	6
IX. SUBIECTE PENTRU EXAMEN.....	7
X. TEMATICA TEZELOR DE LICENȚĂ.....	7
XI. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	8

I. PRELIMINARII

Disciplina *Inițiere în expertize judiciare*. În actualele condiții studierea pe scară largă de către audienții Institutului Național de Justiție a celor mai avansate metode și mijloace tehnico-științifice utilizate în activitatea de administrare a probelor, devine stringentă. Cursul de față își propune tratarea unor elemente a clasificării expertizelor judiciare celor mai frecvente genuri a acestora. Scopul preconizat al cursului se axează pe trei nivele de complexitate: cunoașterea, aplicarea și integrarea.

Perfecționarea continuă a expertizei juridice devine un imperative al timpului fiind necesară introducerea calității și simplității în legislația procesuală (penală, civilă, economică, etc.).

Urmărind scopul elaborării unui model (standard) pentru viitorii judecători și procurori ai Institutului de Justiție, autorul, bazându-se pe experiența predării disciplinelor speciale (criminalistica, expertiza judiciară, etc.) în instituțiile de învățământ superior a RM, propune următoarea tematică de instruire.

Din această perspectivă, obiective prioritare al formării profesionale a judecătorilor și procurorilor. Necesită aprofundarea cunoștințelor în domeniul cunoștințelor speciale și formelor de utilizare ale acestora prin intermediul expertizei judiciare.

În acest sens, prin prelegerile, organizate în baza curriculumului de față și a practicii se va întreprinde o analiză a soluțiilor ce se impun de la dispunerea expertizei judiciare (aspecte procesuale) până la verificarea și aprecierea Raportului de expertiză sub toate aspectele procesuale și metodice.

Cât privește evaluarea disciplinei (luând în considerație numărul limită de ore) el va fi în trei părți componente: curentă, (la fiecare seminar); periodică (cu finalizarea unor categorii de expertize de o pildă); și cea finală = verificarea în ansamblu a aptitudinilor însușite pe parcursul planului de învățământ.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul modulului / disciplinei în planul de învățământ	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore				Evaluarea	
			Total	P	S	I	Nr. de credite	Forma de evaluare
S.04.L.054	II	4	90	25	20	30	3	Examen

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.	Unități de conținut	Realizarea în timp		
		C	S	LI
1	Noțiunea de expertiză judiciară	5	4	6
2	Clasificarea expertizelor judiciare	5	4	6
3	Dispunerea și efectuarea expertizei judiciare	5	4	6
4	Raportul de expertiză judiciară	5	4	6
5	Metodele de verificare și apreciere a raportului de expertiză	5	4	6
Total		25	20	30

IV. COMPETENȚE

Competențe generice:

1. Abilitatea de autoinstruire.
2. Favorizarea soluționării problemelor prin colaborare.
3. Dezvoltarea abilităților decizionale.

Competențe specifice:

- să demonstreze cunoașterea problemelor metodologice ale expertizei judiciare, și esența normelor juridice ce le reglementează;
- să aplice normele juridice în activitatea practică (să raporteze activitatea practică a subiecților ce efectuează expertizele judiciare la normele juridice);
- să aprecieze corect diverse situații în baza cunoștințelor obținute;
- să demonstreze capacitatea de a lua decizii la nivele operaționale și tactice;
- să evalueze locul și rolul expertizei judiciare din perspectiva propriei specialități.

V. OBIECTIVELE GENERALE**La nivel de cunoaștere studenții trebuie:**

- să cunoască noțiunile de bază ale problemelor metodologice ale expertizei judiciare;
- să înțeleagă esența problemelor metodologice ale expertizei judiciare;
- să-și consolideze priceperile și deprinderile de a analiza și sintetiza cunoștințele legate de Expertiza judiciară;
- să poată delimita trăsăturile caracteristice a diferitor genuri de expertiză;
- să-și definească propria poziție referitor la problemele abordate în cadrul disciplinei date;
- să-și îmbogățească orizontul de cunoștințe referitoare la expertiza judiciară.

La nivel de aplicare:

- să explice noțiunile și principiile fundamentale ale expertizei judiciare;
- să interpreteze corect normele Dreptului procesual penal și să utilizeze actele normative la rezolvarea cauzelor din domeniul respective;
- să promoveze diferite forme de comunicare conform obiectivelor expertizei judiciare;
- să utilizeze metode specifice de realizare a cercetărilor științifice în domeniul expertizei judiciare;
- să cunoască precum și determinarea direcțiilor prioritare de perfecționare a legislației procesual penale.

La nivel de integrare:

- să determine și să stabilească locul și rolul expertizei judiciare;
- să elaboreze proiecte de cercetare științifică și propuneri de perfecționare a legislației în domeniul metodologiei expertizei judiciare;
- să evalueze starea și nivelul organizatoric al instituțiilor care aplică prevederile privind metodologia expertizei judiciare;
- să contribuie la formarea conștiinței și culturii de drept prin instruire și promovare a modelelor pozitive de comportament în societate.

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONTURI

Subiectul 1. Noțiunea de expertiză judiciară	
Obiectivele de referință	Conținuturi
– să definească noțiunea de expertiză judiciară; – să determine personale din diferite domenii de activitate; – să cunoască cerințele înaintate de specialist și expert;	Noțiunea de expertiză judiciară. Statutul procesual al specialistului și expertului judiciar. Formele de activitate a persoanelor competente, în procesul penal. Trăsăturile caracteristice ale expertizei.

<ul style="list-style-type: none"> – să clarifice trăsăturile caracteristice – distinctive ale expertizei. 	
Subiectul 2. Clasificarea expertizelor judiciare	
<ul style="list-style-type: none"> – cunoască premisele științifice de clasificare a expertizelor judiciare; – să determine care este modul de organizare și efectuarea expertizelor judiciare; – să cunoască genurile de expertiză la care – mai des apelează organele de urmărire penală. 	<p>Noțiuni generale referitor la clasificarea expertizelor judiciare. Repartizarea expertizelor în categorii. Criteriile de grupare. Genurile expertizei criminalistice.</p>
Subiectul 3. Disponerea și efectuarea expertizei judiciare	
<ul style="list-style-type: none"> – să determine care este forma procesuală de dispunere a expertizei; – să cunoască operațiunile de pregătire în vederea efectuării expertizelor judiciare; – să cunoască împuternicirile și obligațiile expertului judiciar; – să dispună cunoștințe de cauză expertizele corespunzătoare; – să caracterizeze obiectivele expertizelor criminalistice. 	<p>Expertiza judiciară o formă distinctă de cunoaștere a faptelor și împrejurărilor de fapt în procesul penal. Determinarea obiectelor expertizei, a persoanelor, soluționarea cărora necesită cunoștințe speciale. Pregătirea materialelor necesare efectuării expertizei. Alegerea instituției sau a expertului pentru efectuarea expertizei. Subiecții oficiali ai expertizei judiciare.</p>
Subiectul 4. Raportul de expertiză judiciară	
<ul style="list-style-type: none"> – să cunoască metodele procesuale materiale de verificare a raportului de expertiză; – să obțină aptitudini de fixarea actului de verificare și utilizare a raportului de expertiză în calitate de probă judiciară. 	<p>Structura raportului de expertiză judiciară. Conținutul introducerii în raport. Cerințele procesuale cărora trebuie să corespundă. Partea centrală a raportului de expertiză – Cercetarea – argumentarea rezultatelor obținute în cercetare. Concluziile expertului. Formele de concluzii în raport de expertiză.</p>
Subiectul 5. Metodele de verificare și apreciere a raportului de expertiză	
<ul style="list-style-type: none"> – să precizeze valoarea probantă a raportului de expertiză; – să determine locul pe care îl ocupă concluziile expertizei judiciare ca surse de probă. 	<p>Metodele de verificare și apreciere a rapoartelor de expertiză. Raportul de expertiză în sistemul materialului probatoriu. Aprecierea raportului de expertiză presupune determinarea pertinentei și admisibilității faptelor constante de expert. Raportul de expertiză ca sursă de probă. Metodele de verificare și apreciere a raportului de expertiză.</p>

VII. LUCRU INDIVIDUAL

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Raport de analiză comparată: „Expertiza judiciară și constatarea tehnico-științifică în procesul penal.”	<ul style="list-style-type: none"> – Studierea a două expertize judiciare. – Analiza structurii și conținutului acestora. – Elaborarea raportului de analiză comparată. 	<ul style="list-style-type: none"> – alegerea expertizelor judiciare pentru analiză; – analiza detaliată a acestora; – raportarea la principiile specifice; – utilizarea cunoștințelor obținute din studiile anterioare. 	
2.	Referat: „Expertiza traseologică a urmelor de picioare”.	<ul style="list-style-type: none"> – Studiu bibliografic. – Analiza noțiunii de expertiză traseologică a urmelor de 	<ul style="list-style-type: none"> – respectarea cerințelor de formă; – numărul și diversitatea 	

		<p>picioare și a metodelor tehnice de efectuare ale ei.</p> <p>– Elaborarea unui raport de expertiză (unui proiect).</p>	<p>surselor bibliografice;</p> <p>– gradul de analiză noțiunii de expertiză traseologică a urmelor de picioare;</p> <p>– modul de aplicare a metodelor tehnice de efectuare ale expertizei traseologice a urmelor de picioare;</p> <p>– volumul 10-12 pag. scris de mână;</p> <p>– calitatea concluziilor recomandărilor.</p>	
3.	<p>Studiu de caz: dosarul penal nr. X</p>	<p>– Identificarea cazului de studiat.</p> <p>– Analiza cazului și a legislației pertinente.</p> <p>– Realizarea studiului structurat.</p>	<p>– relevanța cazului studiat;</p> <p>– corectitudinea identificării subiecților și a metodelor de efectuare a expertizei respective;</p> <p>– gradul de cunoaștere și înțelegere a cazului și legislației aplicabile;</p> <p>– gradul de argumentare concluziilor.</p>	

VIII. TEMATICA REFERATELOR

1. Expertiza judiciară ca mijloc de probă în procesul penal.
2. Raportul de expertiză criminalistică: structura și aprecierea lui în procesul penal.
3. Expertiza judiciară și constatarea tehnico-științifică în procesul penal.
4. Concluzia expertului: noțiunea, forma, structura și conținutul ei.
5. Cerințele înaintate față de raportul de expertiză. Raportul de expertiză drept sursă de probă.
6. Clasificarea concluziilor expertului.
7. Expertiza traseologică a urmelor de mâini: noțiunea, fundamentul științific.
8. Expertiza traseologică a urmelor de picioare.
9. Expertiza traseologică a urmelor de dinți: noțiunea, obiectul.
10. Expertiza traseologică a urmelor de buze: noțiunea, obiectul, specificul.
11. Expertiza balistică.
12. Expertiza scrisului de mână: noțiunea, obiectul, fundamentul științific.
13. Caracteristica generală a expertizelor traseologice.
14. Expertiza tehnico-criminalistică a documentelor.
15. Stabilirea modalității de falsificare a documentelor.
16. Expertiza incendiilor.
17. Expertiza auto-tehnică.
18. Expertiza calculatoarelor.
19. Expertiza medico-legală a cadavrelor.
20. Expertiza medico-legală a persoanei bănuite în săvârșirea omorului.
21. Expertiza medico-legală în caz de viol.
22. Expertiza medico-legală pentru stabilirea vârstei persoanei.
23. Expertiza psihiatrică.

24. Expertiza psihologică.
25. Expertiza contabilă: noțiunea, esența, specificul.
26. Expertiza merceologică: noțiunea, esența, specificul.

IX. SUBIECTE PENTRU EXAMEN

1. Instituțiile de expertiză judiciară din RM.
2. Participanții la expertiză judiciară. Competența și obligațiile lor.
3. Noțiunea și cerințele înaintate față de „obiectul expertizei”.
4. Condițiile legale care exclud participarea persoanei în calitate de expert.
5. Drepturile și obligațiile expertului.
6. Noțiunea de expert și cerințele înaintate față de el.
7. Noțiunea și specificul expertizei complexe și a celei efectuate în comisie.
8. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei în comisie.
9. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei complexe.
10. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei suplimentare.
11. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei repetate.
12. Clasificarea expertizelor judiciare.
13. Premisele ordonării expertizei.
14. Noțiunea și caracteristica concluziilor expertului.
15. Sarcinile și metodica expertizei judiciare.
16. Noțiunea, obiectul și specificul expertizei judiciare.
17. Cerințe generale procesuale referitoare la numirea expertizei.
18. Caracteristica și structura ordonanței de numire a expertizei.
19. Limitele competenței și îndatoririle persoanelor ce numesc expertiza.
20. Drepturile și obligațiile învinuitului ca subiect al expertizei judiciare.
21. Condițiile legale care exclud participarea persoanei în calitate de expert.
22. Numirea expertizei în cadrul cercetării prelabile.
23. Cerințele generale procesuale referitoare la numirea expertizei.
24. Caracteristica obiectului expertizei criminalistice.
25. Aprecierea concluziilor expertului.
26. Audierea expertului în cadrul dezbaterilor judiciare.
27. Audierea expertului în cadrul cercetării prelabile.
28. Părțile componente ale raportului de expertiză.
29. Concluziile expertului ca sursă de probă.
30. Efectuarea expertizei în afara instituțiilor de expertiză.
31. Efectuarea expertizei în cadrul instituțiilor de expertiză.
32. Numirea expertizei în cazurile civile.
33. Numirea expertizei în cadrul dezbaterilor judiciare (pe dosare penale).

X. TEMATICA TEZELOR DE LICENȚĂ

1. Numirea expertizei în cadrul cercetării prelabile.
2. Cerințe generale referitoare la numirea expertizei.
3. Caracteristica și structura ordonanței de numire a expertizei.
4. Limitele competenței și îndatoririlor persoanelor ce numesc expertiza.

5. Noțiunea și caracteristica concluziilor expertului.
6. Noțiunea și specificul expertizei complexe și a celei efectuate în comisie.

XI. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. *Ghid de Expertiză judiciară*. Chișinău, 2005.
2. Demcenco M. *Probleme metodologice ale expertizei judiciare*.
3. Doraș S. *Организация производство судебной экспертизы*. 1986.
4. Doraș S. *Criminalistica. Tehnica criminalistică*. Știința, Chișinău, 1996.
5. Dumitrescu D. *Curs de tehnică criminalistică*. București, 1991.
6. Gheorghită M. *Ghid de expertize judiciare*. 2005.
7. Golubenco Gh. *Criminalistica*. 2008.
8. *Hotărârea Guvernului RM cu privire la Institutul Republican de Expertiză Judiciară și Criminalistică de pe lângă Ministerul Justiției*.
9. *Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico științifice și medico-legale*.
10. Аверянова Судебная экспертиза. Курс общей теорий. Москва, Изд-во Норма, 2009.
11. *Правовые и методологические проблемы судебной экспертизы*. Сборник. „Труды ВНИИ-СЭ”, 1974.
12. Россинская Е.Р. Судебная экспертиза в гражданском, арбитражном, административном и уголовном процессе. Москва, Изд-во Норма, 2009.